

ನಾಚಿಕೆ ಸ್ವಭಾವದ ಈ ಹಸುರು ಪಾರಿವಾಳ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಪಾದವಾರದೇ ಇಡೀ ಜೀವಿತಾವಧಿ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಹಕ್ಕಿಯ ಕುರಿತು ಅಚ್ಚರಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಂಗತಿಗಳಿವೆ. ■ ಪ್ರೇಮ ಎಸ್.ಎಸ್

ಭೂಮಿಗಳಿಯದ ಬಾನಾಡಿ

ಆಸದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುವ, ಮರದ ಪೊಟರೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ, ಆಗಾಗ ಭೂಮಿಗೆ ಬರುವ ಜೀವಿ ಎಂಬುದು ಸಹಜವಾಗಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕುರಿತು ನಮಗೆ ತಿಳಿದ ಸಂಗತಿ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲೊಂದು ಪಕ್ಷಿ ತನ್ನ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಯೂ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪಾದಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡದೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

ಹವ್ಯಾಸದ ಭಾಗವಾಗಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ವಿಕ್ಷಣೆಗೆ ಹೊರಟ ನಮಗೆ, ಮಾನವನ ಚಟುವಟಿಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಸ್ಥಾನವೊಂದರ ಬಳಿ ಗಮನಸೆಳೆದದ್ದು ಹಸುರು ಪುಕ್ಕದ ಪಕ್ಷಿ, ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಅದರ ಮಾಹಿತಿ ಅರಸುತ್ತಾ ಹೊರಟಾಗ, ಅದು ಹಸುರು ಪಾರಿವಾಳ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂತು. ಈ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಜೀವನಕ್ರಮದ ಕುರಿತು ಹುಡುಕಾಡಿದಾಗ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ವಿಚಾರಗಳು ಗಮನಸೆಳೆದವು.

ಈ ಪಕ್ಷಿ ಒಮ್ಮೆಯೂ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಇಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ನೀರನ್ನೂ ಕುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ರುಜುವಾ ಇದೆ. ಕುತೂಹಲ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ಈ ಹಸುರು ಪಾರಿವಾಳ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷಿಯೂ ಹೌದು. ಭಾರತೀಯ ಉಪಖಂಡದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಭೇದವಾದ ಹಳದಿ ಕಾಲಿನ ಹಸುರು ಪಾರಿವಾಳ Yellow footed Green Pigeon (Treron phoenicopterus). ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಹಸುರು ಪಾರಿವಾಳಗಳಲ್ಲಿ 29ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭೇದಗಳಿದ್ದು, ಭಾರತದಲ್ಲಿ 6 ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯೆಲ್ಲೋ ಫೂಟೆಡ್ ಗ್ರೀನ್ ಪಿಜನ್‌ಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಹೆಸರೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಹಳದಿ ಕಾಲು ಮತ್ತು

ಹಸುರು ಪುಕ್ಕವಿರುವ ಈ ಪಾರಿವಾಳದ್ದು ಅತಿ ನಾಚಿಕೆ ಸ್ವಭಾವ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮ-ಪೂರ್ವ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಳೆಕಾಡಿನ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ಮಾನವ ವಸತಿಯಿಂದ ದೂರ ಉಳಿಯಬಯಸುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷಿಯು ತನ್ನ ಆವಾಸಸ್ಥಾನದ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಆಹಾರ, ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಗತ್ಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕ ನೀರು ಬಯಸದ ಈ ಪಕ್ಷಿಗಳು ತಮ್ಮ ದಾಹವನ್ನು ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಗ್ರಹಗೊಳ್ಳುವ ಇಬ್ಬನಿಯ ಹನಿಗಳಿಂದ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಶುದ್ಧ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಯಾದ ಈ ಪಾರಿವಾಳ, ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಆಲ, ಅರಳಿ, ಅತ್ತಿ, ಹುಣಸೆ, ನೇರಳೆ ಮತ್ತು ಹಿಪ್ಪೆ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಮರದ ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೇ ಅವು ತಮ್ಮ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ನೀರಿನಂಶ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯವಿರದ ಕಾರಣ ನೀರಿಗಾಗಿ ಜಲಮೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ನೇರ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿರುವ ಇವು ಒಮ್ಮೆ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಆ ಸಂಗಾತಿಯೊಡನೆ ಪೂರ್ಣ ಜೀವಿತಾವಧಿ ಕಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಸರಾಸರಿ ಜೀವಿತಾವಧಿ 25-26 ವರ್ಷಗಳು.

ಈ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಗೂಡನ್ನು ಭೂಮಿಯಿಂದ 20-25 ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮರಗಳ ಮೂರು ಚಿಕ್ಕ ಟೊಂಗೆಗಳ ನಡುವೆ ಕಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಇತರ ಹಕ್ಕಿಗಳಂತೆ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಮುರಿದುಬಿದ್ದ ಕಡ್ಡಿ-ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ತಂದು ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವ ಬದಲು, ತನ್ನ ಗೂಡಿನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನೇರವಾಗಿ ಮರಗಳಿಂದ ಕಿತ್ತು ತರುತ್ತವೆ

ಎನ್ನುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷ. ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ತರುವುದು ಗಂಡು ಹಕ್ಕಿಯಾದರೂ, ಗೂಡಿನ ನಿರ್ಮಾಣದ ಹೊಣೆ ಹೆಣ್ಣಿನದ್ದು.

ಇವುಗಳ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಅವಧಿ ಮಾರ್ಚ್-ಜೂನ್ ತಿಂಗಳುಗಳಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಣಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಡು, ಸೀಟಿಯಂಥ ಧ್ವನಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಇವು ಒಮ್ಮೆಗೆ 12 ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ 14-20 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮೊಟ್ಟೆ ಒಡೆದು ಮರಿಗಳು ಹೊರಬರುತ್ತವೆ. ಮರಿಗಳ ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಕೂಡಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. 2-3 ತಿಂಗಳು ಪೋಷಕರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾದ ಮರಿಗಳು ಆನಂತರ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಹಾರುತ್ತವೆ.

ಮುಗ್ಧ ಸ್ವಭಾವದ ಈ ಪಾರಿವಾಳಗಳು ತಮ್ಮ ಗೂಡು ಮತ್ತು ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕಪ್ಪು ಕಾಜಾಣ ಹಕ್ಕಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿದ ಮರದಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಗೂಡು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ, ಈ ಕಪ್ಪು ಕಾಜಾಣ ಹಕ್ಕಿಗಳು ತೀವ್ರ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಸ್ವಭಾವದಾಗಿದ್ದು, ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಯಾವುದೇ ಬೇಟೆಗಾರ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಗೂಡಿರುವ ಮರದ ಹತ್ತಿರ ಬರಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕಪ್ಪು ಕಾಜಾಣ ಪಕ್ಷಿ ಈ ಪಾರಿವಾಳದ ಗೂಡಿಗೆ ಭದ್ರತಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸುವ ಮನೋಭಾವ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಇಂತಹ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಿರುವ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಜೀವಪ್ರಭೇದಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಾವು. ■